

28.04.2022

Dnrot

20342/03.04.04.04.10/2020

20018/03.04.04.04.10/2021

Asia Kunnallisasiaa koskevat valitukset

Valittajat 1. Pekka Ahopelto

2. Leena Palojärvi
Ulla Keinovaara
Satu-Marja Eira-Keskitalo
Pentti K. Keskitalo
Birgitta Eira
Hannu Ranta

Päätökset, joista valitetaan

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 62

Valtuusto on todennut kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 63

Valtuusto on valinnut pöytäkirjantarkastajiksi Jaakko Alamattilan ja Janne Näkkäläjärven. Kokouksen esityslista on hyväksytty työjärjestykseksi. Lisäksi valtuusto on päättänyt, että § 67 käsitellään avoimesti. Sopimusta ei tuoda sellaisenaan julkisuuteen, mutta sopimuksen sisältöjä voidaan käsitellä julkisesti kokouksessa.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 64

Valtuusto on merkinnyt tiedoksi nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston kuulumiset.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 65

Valtuusto on päättänyt hyväksyä Kilpisjärven kortteli 10 asemakaavamuutoksen maankäyttö- ja rakennuslain 52 §:n tarkoittamalla tavalla.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 66

Valtuusto on päättänyt hyväksyä Hommakankaan asemakaavan korttelien 3 ja 4 kaavamuutoksen maankäyttö- ja rakennuslain 52 §:n tarkoittamalla tavalla.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 67

Valtuusto on päättänyt, että se myy Enontekiön Sähkö Oy:n koko osakekannan päätöksen liitteenä olevan päivitetyn kauppakirjan mukaisesti. Valtuusto on lisäksi päättänyt, että se antaa kunnanjohtajalle valtuudet tehdä kauppakirjaan ennen allekirjoitusta teknisluonteisia muutoksia.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 68

Valtuusto on merkinnyt tiedoksi sen tietoon saatettavat ilmoitusasiat.

Enontekiön kunnanvaltuusto 2.12.2020 § 69

Valtuusto on todennut, ettei valtuustoaloitteita ole.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Ahopellon on katsottava vaatineen valtuuston kokouksessa 2.12.2020 tehtyjen päätösten kumoamista sekä päätösten täytäntöönpanon kieltämistä.

Valtuusto on äänestänyt kokouksen laillisuudesta. Toimielin ei voi päättää laillisuudesta, vaan puheenjohtajan tulee todeta laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kunnanvaltuusto on päätöksessään § 62 ylittänyt toimivaltansa, ja näin ollen kaikki valtuuston kokouksessa tekemät päätökset ovat laittomia. Kunnanhallituksen olisi tullut valmistella ja perustella käsiteltävät asiat niin, että ne ovat laillisia ja että puheenjohtaja voi todeta kokouksen laillisuuden. Hallinto-oikeuden on tutkittava hallintojohtajan menettely ja se, onko tämä tehnyt virkavirheen, kun ei ole puuttunut asiaan.

Päätettäessä Enontekiön Sähkö Oy:n osakkeiden myymisestä luottamusmiehiä ja kuntalaisia on harhautettu väitteellä siitä, että kyseessä oleva asia pitää käsitellä suljetuin ovin. Salainen käsittely ei ole ollut juridisesti perusteltua, joten valtuusto on joutunut käsittelemään asian julkisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt Enontekiön Sähkö Oy:lle 7 miljoonan euron avustuksen edellyttäen, että Enontekiön kunta ei omista yhtiötä suoraan eikä välillisesti. Valtuuston kokouksessa ei ole saatu vastausta kysymykseen siitä, kuka avustushakemuksen on tehnyt ja minkä sisältöinen hakemus on ollut. On epäselvää, onko työ- ja elinkeinoministeriö voinut tehdä edellä mainitun sisältöisen päätöksen. Monopoliyhtiön tukeminen on erittäin poikkeuksellista. Enontekiön Sähkö Oy:n ostaja on kuitenkin sähkölinjat omistava ja hallitseva monopoliyhtiö, joka on pitänyt valtion myöntämää avustusta ehtona kaupalle. Enontekiön Sähkö Oy:tä on siten käsitelty syrjivästi.

2. Palojärvi asiakumppaneineen on vaatinut kumoamaan valtuuston päätökset § 62 ja § 67 sekä kieltämään päätöksen § 67 täytäntöönpanon.

Valtuuston puheenjohtaja on äänestyttyänyt valtuustoa kokouksen laillisuudesta, vaikka kuntalain mukaan puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden. Lisäksi kokouskutsussa on todettu, että § 67 käsitellään suljetuin ovin, mikä on rajoittanut valtuutettujen mahdollisuutta käydä asiaan liittyvää keskustelua kuntalaisten kanssa, eikä kuntalaisilla ole ollut lain edellyttämää mahdollisuutta etukäteen vaikuttaa päätöksentekoon. Todellisuudessa asian käsittely ei ole vaatinut suljettua käsittelyä. Näin ollen kokousta ei ole kutsuttu laillisesti koolle.

Enontekiön Sähkö Oy:n osakekannan myyntiä koskevan asian valmistelu on ollut hyvän hallinnon, hallintolain 2 §:n ja perustuslain 21 §:n vastaista. Kuntalaisten tiedonsaantioikeus ja vaikutusmahdollisuudet on sivuutettu. Sopimusehtoja eikä vaikutusarviointia ei ole esitetty kuntalaisille, eikä heille ole varattu vaikutusmahdollisuuksia lain edellyttämällä tavalla. Valtuutetuilta on edellytetty ehdotonta vaitioloa valtuustoseminaarissa esille tulleista asioista. Valtuuston kokouskutsu liitteineen on salattu ilman painavaa perustetta. Kuntalaisia olisi tullut kuulla asiaan liittyen, ja asiasta olisi tullut tiedottaa hallintolain 41 §:n mukaisesti kunnan verkkosivuilla. Kunnan hallintosäännön mukaan kokousasian liitteet on julkaistava kunnan nettisivuilla, mutta näin ei ole toimittu.

Valtuusto on aiemmassa päätöksessään edellyttänyt, että se pidetään tietoisena prosessin etenemisestä ja että valtuusto päättää valmisteluun käytettävästä rahasummasta kilpailutuksen jälkeen. Asia on tuotu valtuuston käsiteltäväksi vasta siinä vaiheessa, kun konsultit oli jo valittu ja arvio loppulaskun määrästä tiedossa. Valmistelu on noudattanut valtuuston päätöstä, ja se on ollut tältä osin virheellistä.

Valtuutetuilla ei ole ollut konsulttien tekemiä laskelmia kokousmateriaalissa. Valtuutetut tai kunnanhallituksen jäsenet eivät ole myöskään voineet tutustua due diligence -aineistoon. Valtuutetuilla ei ole näin ollen ollut mahdollisuutta tutustua lain edellyttämällä tavalla materiaaleihin. Valtuuston kokouksessa 2.12.2020 konsultit ovat virheellisesti väittäneet Enontekiön Sähkö Oy:n olevan siirtohinnoiltaan Suomen kalleimpia ja että yhtiö on tuottamaton. Valtuutetuille ei ole esitelty laskelmia ja suunnitelmia yhtiön säilyttämisestä omana toimintana, jotta valtuutetut olisivat voineet vertailla eri vaihtoehtoja. Kauppakirjaluonnoksen liitteet eivät ole olleet kokousmateriaalin mukana tai nähtävissä kokouksessa. Valtuusto on päättänyt Enontekiön Sähkö Oy:n osakkeiden myynnistä Neve Bidcolle, eikä minkään muun nimiselle yhtiölle. Valtuuston kokouksessa on kuitenkin tullut ilmi, että kauppakirjaluonnoksessa mainittu Neve Bidco ei tule olemaan lopullinen ostava osapuoli. Kyseessä ei ole teknisluonteinen korjaus, johon kunnanjohtajan valtuutus riittäisi. Valtuusto on nimennyt asiaan liittyen ohjausryhmän, jonka näkemystä ei ole esitelty valtuustolle tai kunnanhallitukselle missään vaiheessa. Ohjausryhmän muistiot eivät ole olleet materiaaleissa. Ohjausryhmän näkemysten puuttuminen rikkoo valtuuston päätöstä, eikä valmistelu ole tapahtunut valtuuston edellyttämällä tavalla. Myöskään henkilöstön kanssa käydyistä neuvotteluista ei ole esitetty mitään dokumentaatiota.

Asiaan liittyen ei ole ollut tiedotetta saameksi, eikä kunnan virallisilla verkkosivuilla ei ole ollut kokouskutsua saameksi. Menettely rikkoo saamen kielilakia.

Asian valmisteluun kunnanhallituksessa ovat ottaneet osaa esteelliset henkilöt. Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Birgitta Eira ja 2. varapuheenjohtaja Juha-Pekka Mäntyvaara ovat toimineet myytävän yhtiön hallituksen varajäsenenä ja osallistuneet myyntiasian valmisteluun.

Kunnanvaltuuston päätöksen täytäntöönpanosta on päätetty kunnanhallituksen kokouksessa 14.12.2020, jolloin päätöksentekoon ovat osallistuneet esteellisinä Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsen.

Sähköyhtiön hallitukseen on kesäkuussa 2020 valittu kunnanhallituksen jäsen vastoin kunnassa käyttöön otettua kuntaliiton ohjeistusta.

Asiassa on ylitetty toimivalta itsenäisen osakeyhtiön suhteen. Avustusneuvotteluihin ovat osallistuneet kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Sähköyhtiön hallitus ei ole tehnyt asiassa päätöksiä. Valtuustolle ei ole tuotu tiedoksi, kuka tai millä valtuuksilla ja missä muodossa on hakenut valtiontukea Enontekiön kunnan alueella olevalle sähköverkolle. Valtion lisätalousarviossa 19.3.2019 on myönnetty tukea korvausinvestointeihin, ei Energiaviraston edellyttämiin korjausinvestointeihin kuten valtuutetuille on annettu ymmärtää.

Valtiontukiehto on laitton ja syrjivä. Valtio ei voi yhdenvertaisuusperiaatteen nojalla tehdä ehtoja, joissa asetetaan ihmiset eriarvoiseen asemaan. Menettelyä ei ole oikaistu kunnan toimesta.

Kokouskutsussa ei ole tullut ilmi, keitä kaikkia on kutsuttu valtuuston kokoukseen verkkolinkin kautta. Kokoukseen on osallistunut etäyhteydellä kunnan viranhaltijoita, jotka ovat olleet paikalla myös tauon aikana, kun on käsitelty salassapidettävää materiaalia. Viranhaltijoita ei ole merkitty pöytäkirjaan saapuvilla olleiksi, eikä heitä ole pyydetty poistumaan kokouksesta. Kokoukseen on osallistunut muitakin henkilöitä, joita ei ole nimenhuudolla todettu läsnä oleviksi tai kirjattu pöytäkirjaan. Henkilöt ovat kuulleet tauon aikana käydyn keskustelun, johon heillä ei ole ollut läsnäolo-oikeutta.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kunnanhallitus on antanut lausunnot, jossa se on pitänyt valituksia perusteettomina. Kunnanhallitus on muun ohella lausunut, että kunnanvaltuuston 1. ja 2. varapuheenjohtaja Birgitta Eira ja Juha-Pekka Mäntyvaara eivät ole kunnanhallituksen jäseniä vaan heillä on ainoastaan läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksissa. He eivät ole osallistuneet kunnanhallituksessa päätöksentekoon, eivätkä he ole vaikuttaneet olevansa tietoisia Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen varajäsenyydestään. He

eivät ole myöskään osallistuneet yhtiön hallituksen työskentelyyn vaikka ovat nimellisesti olleet yhtiön hallituksen varajäseniä. Lausuntoon on liitetty *Eiran* ja *Mäntyvaaran* selitykset asiassa esitetyn esteellisyysväitteen johdosta.

Napapiirin Energia ja Vesi Oy on antanut selitykset.

Palojärvi asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen, jossa on muun ohella todettu, että valittajat eivät ole saaneet kunnasta kaikkia pyytämäänsä asiakirjoja vastaselityksen laatimista varten.

Uusina valitusperusteina valittajat ovat esittäneet, että valtuutettu Palojärven pojan vaimo on ollut päätöksentekohetkellä vakituudessa työsuhteessa sähköyhtiössä. Päätös on vaikuttanut pojan vaimon työn jatkumiseen ja mahdollisiin etuihin, ja Palojärvi on siten ollut valtuutettuna esteellinen käsittelemään asiaa. Lisäksi Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen puheenjohtaja, joka on myös kunnanvaltuutettu, on ollut esteellisenä päättämässä yhtiön myynnistä valtuustossa.

Ahopelto on toimittanut lisäselvitystä ja antanut vastaselityksen.

Palojärvi asiakumppaneineen on hallinto-oikeuden varaaman tilaisuuden johdosta täydentänyt valtuuston 1. ja 2. varapuheenjohtajan *Eiran* ja *Mäntyvaaran* esteellisyyttä asian valmistelussa koskevaa valitusperustetta. Valittajat ovat todenneet, että edellä mainitut henkilöt ovat olleet paikalla kunnanhallituksen kokouksissa, kun Enontekiön Sähkö Oy:n myyntiasiaa on käsitelty muun muassa 11.5., 25.5., 4.9., 21.9., 9.11. ja 14.12.2020 kunnanjohtajan ajankohtaisia asioita koskevissa pykälissä. Lisäksi he ovat olleet mukana, joko molemmat tai toinen, kunnanhallituksen kokouksissa 25.4. ja 8.5.2019 sekä 17.2., 29.4., 22.6. ja 19.10.2020.

Uusina valitusperusteina valittajat ovat todenneet, että Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja hallituksen jäsen ovat osallistuneet ensiksi lueteltuihin kokouksiin. Lisäksi kunnanjohtaja on kutsunut kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajiston kokonaisuudessa työpalaveriin 11.6.2020, jossa Spring Advisor on esitellyt työtään liittyen Enontekiön Sähkö Oy:n myyntiin. Valituksenalaisessa valtuuston kokouksessa päätöksentekoon on osallistunut useita Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen jäseniä.

Palojärvi asiakumppaneineen on toimittanut valituksen täydennyksen, jossa on muun ohella todettu, että valtuuston kokouksen 2.12.2020 tallenteesta ilmenee, että valtuuston puheenjohtaja on todennut valtuuston todenneen kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Palojärvi asiakumppaneineen on vaatinut hallinto-oikeutta hankkimaan tallenteen kunnanvaltuuston kokouksesta.

Merkitään

Hallinto-oikeus on välipäätöksellään 4.2.2021 nro 78/2021 hylännyt kunnanvaltuuston päätöksen 2.12.2020 § 67 täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää kokoustallenteen hankkimista koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Ahopellon esittämän hallintojohtajan menettelyä ja Palojärven asiakumppaneineen esittämän kunnan asiakirjapyyntöön vastaamista koskevan kanteluluontoisen arvostelun.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Ahopellon valituksen valtuuston päätöksistä 2.12.2020 § 62–64 ja 68–69.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Palojärven sekä hänen asiakumppaneidensa valituksen päätöksestä 2.12.2020 § 62. Lisäksi hallinto-oikeus jättää tutkimatta Palojärven asiakumppaneineen vastaselityksessä ja valituksen täydennyksessä ensi kertaa esittämät valitusperusteet.

Muilta osin hallinto-oikeus on tutkinut asian ja hylkää valituksen kunnanvaltuuston päätösten 2.12.2020 § 65 ja § 66 osalta. Hallinto-oikeus kumoaa kunnanvaltuuston päätöksen 2.12.2020 § 67.

Asian tultua tällä päätöksellä ratkaistuksi lausuminen Ahopellon esittämästä täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta kunnanvaltuuston päätösten 2.12.2020 § 65 ja § 66 osalta raukeaa.

Perustelut

Kokoustallenteen hankkiminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 37 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuimen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi. Hallintotuomioistuimen on tarvittaessa osoitettava asianosaiselle tai päätöksen tehneelle viranomaiselle, mitä lisäselvitystä asiassa tulee esittää. Pykälän 2 momentin mukaan hallintotuomioistuimen on hankittava oma-aloitteisesti selvitystä siinä laajuudessa kuin käsittelyn tasapuolisuus, oikeudenmukaisuus ja asian laatu sitä vaativat.

Asia on ratkaistavissa valittajien ja kunnan hallinto-oikeudelle toimittamien asiakirjojen perusteella, eikä valtuuston kokouksen tallenne ole tarpeen asian selvittämiseksi. Tämän vuoksi hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen tallenteen hankkimisesta.

Tutkimatta jättäminen

Kanteluluontoinen arvostelu

Hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussa laissa.

Hallintojohtajan menettelyä ja asiakirjapyyntöön vastaamista koskevan kanteluluonteisen arvostelun tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Tämän vuoksi valittajien kirjoitukset on jätettävä tältä osin hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Valmistelua koskevat päätökset

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Valtuuston päätökset 2.12.2020 §:t 62–64 ja 68–69 eivät sisällä sellaisia ratkaisuja, joista saa tehdä kunnallisvalituksen. Valitukset on jätettävä mainituilta osin tutkimatta. Hallinto-oikeus toteaa selvyyden vuoksi, että päätöstä § 62 koskevat valitusperusteet tulevat tutkittavaksi arvioitaessa valtuuston päätösten § 65, § 66 ja § 67 laillisuutta.

Valitusajan päättymisen jälkeen esitetyt valitusperusteet

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää 2 momentissa tarkoitetut valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Palojärven asiakumppaneineen vastaselityksissä ja valituksen täydennyksessä esittämät valitusperusteet on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen. Tämän vuoksi niitä ei voida ottaa hallinto-oikeudessa tutkittavaksi.

Esteellisyys kunnanvaltuuston päätöksen § 67 valmistelussa

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 97 §:n 1 momentin mukaan jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä kuin valtuustossa, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos hän tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu läheisensä on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arvio

Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Birgitta Eira ja 2. varapuheenjohtaja Juha-Pekka Mäntyvaara ovat olleet Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen varajäseniä vuodesta 2013 lukien. He eivät ole kunnanhallituksen jäseniä eikä heillä siten ole oikeutta osallistua kunnanhallituksen päätöksentekoon. Kuntalain 18 §:n 2 momentin nojalla heillä on kuitenkin läsnäolo- ja puheoikeus kunnanhallituksen kokouksessa.

Kunnanhallituksen kokouksen 25.4.2019 pöytäkirjasta ilmenee, että Mäntyvaara on ollut läsnä, kun kunnanhallitus on päättänyt (§ 102) esittää kunnanvaltuustolle, että se tekee periaatepäätöksen Enontekiön Sähkö Oy:n myynnistä.

Lisäksi Eira ja Mäntyvaara ovat olleet läsnä, kun kunnanhallitus on 17.2.2020 (§ 36) päättänyt Enontekiön Sähkö Oy:n mahdolliseen myyntiin liittyen konsultin kilpailuttamisen toteuttamisesta ja kun kunnanhallitus on 29.4.2020 (§ 69) päättänyt hyväksyä KPMG Oy Ab:n ja Spring Advisor Oy:n tarjouksen selvitystyön tekemisestä, jotta kunta saa mahdollisimman oikean kuvan Enontekiön Sähkö Oy:n nykyarvosta.

Eira on ollut läsnä, kun kunnanhallitus 22.6.2020 on päättänyt (§ 110) käyttää option ja hyväksynyt Spring Advisor Oy:n tarjouksen neuvontapalveluista Enontekiön Sähkö Oy:n myynnin loppuun saattamiseksi, ostajatahojen kilpailutuksesta ja sopimuksen laatimisesta mahdollisessa transaktiossa.

Edelleen Eira on ollut läsnä, kun kunnanhallitus on 19.10.2020 (§ 175) muun ohella päättänyt, että Enontekiön Sähkö Oy:n mahdollista transaktiota koskeva aiesopimus tehdään kriteerit täyttävän ja parhaan tarjouksen tehneen yhtiön kanssa sekä antaa valtuuden kunnanjohtajalle ja hallituksen päättämälle luottamushenkilölle hyväksyä ja allekirjoittaa sopimus.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaista yhteisöjäviä sovelletaan kunnan tytäryhteisön hallinnossa toimivaan, kun hän kunnanhallituksessa tai lautakunnassa käsittelee yhteisön asioita. Enontekiön Sähkö Oy:n myymistä koskevan asian on katsottava koskevan edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla yhtiön erityistä hyötyä tai vahinkoa. Eiran ja Mäntyvaaran on katsottava olleen esteellisinä läsnä kunnanhallituksessa kunnanhallituksen päättäessä Enontekiön Sähkö Oy:n myyntiä koskevan asian valmistelusta. Hallintolain 27 §:n 1 momentissa ei tehdä eroa sen mukaan, osallistuuko esteellinen virkamies asian käsittelyyn tai onko hän ainoastaan läsnä sitä käsiteltäessä. Myös pelkkä läsnäolo päätöstä tehtäessä johtaa siihen, että päätös on kunnallisvalituksen johdosta kumottava virheellisessä järjestyksessä syntyneenä.

Hallinto-oikeus toteaa, että on poikkeuksellista, että luottamushenkilö osallistuu esteellisenä asian käsittelyyn tai on läsnä sitä käsiteltäessä ja jäätyään päätöksentekokoelimesta vähemmistöön, vaatii tehtyä päätöstä kumottavaksi oman esteellisyytensä perusteella. Se, onko viranomaisen tekemä päätös tällöin kumottava, on arvioitava kussakin tilanteessa erikseen.

Hallinto-oikeus toteaa, että tässä asiassa ei ole ilmennyt, että Eira olisi menettelyllään tietoisesti pyrkinyt luomaan perusteen päätöksen kumoamiselle. Kun lisäksi otetaan huomioon, että pelkkä Eiran ja Mäntyvaaran läsnäolo tai heidän käyttämänsä puheenvuorot kunnanhallituksessa ovat saattaneet vaikuttaa asian valmistelussa tehtyihin päätöksiin, päätös on syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin yksinomaan sen kunnanhallituksen esittämän seikan vuoksi, että Eira ja Mäntyvaara eivät ole mahdollisesti olleet tietoisia Enontekiön Sähkö Oy:n hallituksen varajäsenyydestään tai sen vuoksi, että he eivät ole osallistuneet yhtiön hallituksen työskentelyyn. Kunnanvaltuuston päätös 2.12.2020 § 67 on näin ollen kumottava.

Valtuuston kokouksen 2.12.2020 laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Valittajat ovat katsoneet, että valtuuston laillisuus ja päätösvaltaisuus on todettu virheellisessä järjestyksessä, koska valtuusto on äänestänyt kokouksen laillisuudesta, ja että valtuusto on näin toimiessaan ylittänyt toimivaltansa.

Hallinto-oikeus toteaa, että Enontekiön kunnan hallintosäännön 95 §:n nojalla valtuuston puheenjohtaja toteaa valtuuston kokouksen laillisuuden. Valtuuston pöytäkirjasta 2.12.2020 ilmenee, että valtuutetut ovat äänestäneet laillisuudesta ja kokous on tämän jälkeen todettu lailliseksi. Hallinto-oikeus katsoo, etteivät valituksenalaiset kunnanvaltuuston päätökset 2.12.2020 § 65 ja § 66 ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä yksinomaan sen vuoksi, että valtuusto on esittänyt kantansa kokouksen laillisuudesta puheenjohtajalle. Näin ollen edellä mainittuja päätöksiä ei ole syytä kumota kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteamista koskevien valitusperusteiden johdosta.

Muut valitusperusteet

Ahopelto ei ole esittänyt valtuuston päätöksiin § 65 ja § 66 kohdistuvia muita valitusperusteita. Valtuuston päätöksen § 67 tultua kumotuksi edellä mainitulla esteellisyyttä koskevalla valitusperusteella asiassa ei ole tarpeen lausua siihen kohdistuvista muista valitusperusteista.

Sovelletut oikeusohjeet

Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riitta Arjas, Johanna Hakulinen ja Henri Matinolli.

Esittelevä jäsen

Henri Matinolli

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Leena Palojärvi, kirjeitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Leena Palojärven tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästyisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.

Pekka Ahopelto, kirjeitse

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta

Napapiirin Energia ja Vesi Oy:n asiamiehelle, sähköpostitse
Enontekiön kunnanhallitus, sähköpostitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämistä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelputuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomaisen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Kunnallisvalitus